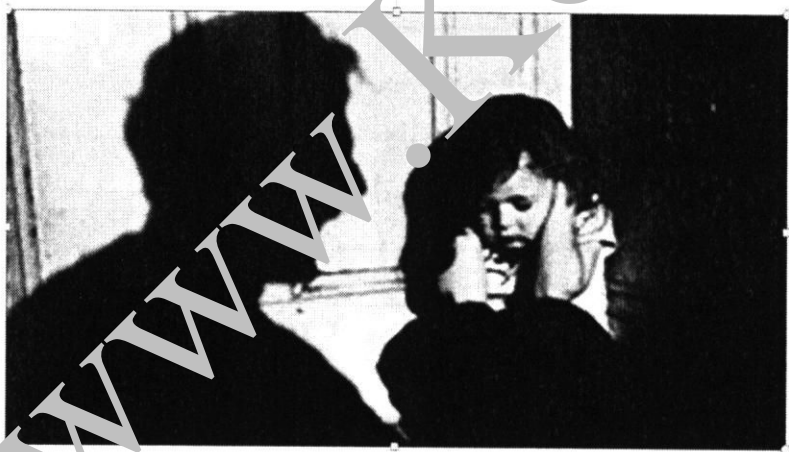

تقدیم به:

معلمانی که یک لحظه خنده و رضایت یادگیری دانش آموزی را به دنیایی از ثروت
و مقام نمی فروشند، معلم ماندند معلم زیستند و معلم از این دنیا رفتند.

و همسر مهربانم که همواره پشتیبانم می باشد.

هیچ وقت فرزندان خودتان را به خاطر اختلال در نوشتن ملامت
نکنید چون ممکن است این نارسایی دلایل دیگری از جمله
ضعف در عملیات کنترل کننده داشته باشد.

فهرست مطالب

صفحه

مقدمه:	۱۳
جرقه ای که زندگی حرفه ای من را عوض کرد!	۲۲
علت راه اندازی سایت آموزشی کارا فکر:	۲۲
اهداف نوشتن با قلم:	۲۴
یا نوشتن با قلم و کاغذ مهم است؟	۳۰
چرا نوشتن با قلم کاغذ مهم است؟	۳۰
فواید کار با مداد تویی:	۳۴
مداد تویی (وسیله ای مطمئن برای صحیح گرفتن قلم)	۳۵
علت انتخاب این نوع توبه:	۳۵
نکته ی بسیار مهم در استفاده از مداد تویی:	۳۸
نمونه ای از واحدهای کاری موفق در رفع مشکلات نوشتن دانش آموزان:	۳۸
(تجارب از مدارس داخل و خارج از کشور)	۳۸
نمونه واحدکاری از فستیوال نوشتن:	۴۰
استفاده از مداد تویی در مدارس:	۴۳
استفاده زیاد کلاس اولی ها از تبلت و معضل مداد دست گرفتن:	۴۶
مداخله زود هنگام والدین در شکل گیری عادات صحیح مداد گرفتن:	۴۶
تصور اشتباه برخی اولیا:	۴۷
مراحل گرفتن قلم از ابتدا تا آغاز مدرسه:	۵۰
روش های نادرست مداد گرفتن (به روایت تصویر):	۵۱

- مشکلاتی که ناشی از بدگرفتن مداد، می‌تواند در کودکان ایجاد نماید: ۵۷
- اگر کودک در سن ۴ تا ۶ سالگی، مداد را درست نگرفت چه کار کنیم؟ ۵۷
- نکات بسیار مهم در نوشتن و مداد گرفتن: ۵۸
- نحوه صحیح در دست گرفتن مداد: ۶۲
- انحراف غلط در مداد گرفتن: ۶۴
- کشش خطوط با صدای موزیک: ۶۴
- حتماً تا به امروز تبدیلی از مداد چندضلعی استفاده شود: ۶۶
- موقعیت فیزیکی نوشتن: ۶۷
- اهمیت دست ورزی چیست؟ ۷۲
- «مکمل مداد توپی» ۷۴
۱. ورزش برای انگشتان دست ۷۴
- مشت کردن دست: ۷۵
۲. کشیدن انگشتان دست ۷۵
۳. کشیدن سرپنجه دست ۷۶
۴. تقویت چنگ دست ۷۷
۵. تقویت نیشگون دست ۷۸
۶. بلند کردن انگشت دست ۷۹
۷. کشش انگشت شست دست ۸۰
۸. خم کردن انگشت شست ۸۱
۹. لمس کردن انگشت شست ۸۲
۱۰. کشش انگشت شست ۸۳

- تقویت مهارت‌های حرکتی ظریف و درشت دست..... ۸۴
- ۴- تمرینات آزادانه بر روی تخته سیاه..... ۸۶
- ۵- نقاشی انگشتی..... ۸۷
- ۶- کپی کردن اشکال منظم هندسی..... ۸۸
- ۷- حالت نشستن..... ۸۸
- ۸- وضعیت کاغذ..... ۸۹
- ۹- گرفتن مداد..... ۸۹
- ۱۰- خط تکاملی ترسیم و خط نگاری..... ۹۰
- ۱۱- "ا" و "آ" و "ا" و "آ"..... ۹۱
- ۱۲- ترسیم روی دلد..... ۹۱
- ۱۳- ترسیم بین..... ۹۲
- ۱۴- نقطه چین..... ۹۲
- ۱۵- ترسیم با کاهش..... ۹۲
- ۱۶- کاغذ خط دار..... ۹۳
- ۱۷- خطوط معیار..... ۹۳
- ۱۸- حروف از ساده به مشکل..... ۹۴
- ۱۹- راهنمایی شفاهی..... ۹۴
- ۲۰- تمرینات نقطه به نقطه..... ۹۵
- ۲۱- کلمات و جملات..... ۹۵
- نارسانویسی و راهبردهای درمانی..... ۹۶
- نمونه‌ای از دست‌ورزی‌ها برای تقویت زیرساخت‌های نوشتن..... ۹۷

- دادن هر گونه مداد فشاری، مدادفشنگی تا سوم ابتدایی ممنوع:..... ۱۱۰
- روش های غلطی که جواب ندادند!! (به روایت تصویر):..... ۱۱۰
- نکته های ایمنی:..... ۱۱۶
- چند توصیه برای والدین:..... ۱۱۷
- سوالات درک و فهم مداد استاندارد:..... ۱۱۷
- اختلال نوشتن:..... ۱۱۸
- ویژگی های دانش آموزانی که اختلال نوشتن دارند:..... ۱۲۰
- مشخصات بالینی دست نارسا نویس:..... ۱۲۲
- علل مهم نارسا نویس:..... ۱۲۳
- برخی از علل نارسا نویسی عبارتند از :..... ۱۲۵
- متداول ترین مشکلات نوشتن در دانش آموزان:..... ۱۳۱
- قبل از آموزش ویژه به این کودکان باید به این نکات توجه داشت:..... ۱۳۴
- راهنمادهای آموزشی جهت درمان و رفع مشکل:..... ۱۳۷
- چرا کند می نویسی؟!..... ۱۴۱
- علت کند نویسی:..... ۱۴۲
- راهکار برای درمان کند نویسی:..... ۱۴۲
- تقویت هماهنگی چشم و دست:..... ۱۴۳
- تمرین ستاره دریایی:..... ۱۴۷
- علل بدخطی:..... ۱۴۸
- راهکارهای رفع بدخطی:..... ۱۵۰
- شرایط موثر بر بدخطی دانش آموزان:..... ۱۵۳

- الف) عوامل مربوط به خانواده..... ۱۵۳
- ب) عوامل مربوط به معلمان..... ۱۵۵
- ج) عوامل مربوط به معلم و شیوه های تربیتی:..... ۱۵۷
- د) عوامل مربوط به دانش آموزان:..... ۱۵۸
- اشکال در وضعیت قرار گرفتن کاغذ:..... ۱۶۰
- اشکال در جهت یابی صحیح:..... ۱۶۱
- الف) اختلال در عملکرد دست وانگشتان..... ۱۶۲
- ب) اختلال در عملکرد دست وانگشتان به علت ضایعات عصبی:..... ۱۶۲
- روش های ترمیمی:..... ۱۶۴
- انواع مختلف بد خط نویسی:..... ۱۶۶
- شیوه های درمانی:..... ۱۶۷
- تقویت غلبه طرفی مغز:..... ۱۶۸
- نکات مهم دیگر از دستخط:..... ۱۷۰
۱. بدخطی یا نارسا نویسی..... ۱۷۰
۲. فاصله نویسی بین حروف و کلمات..... ۱۷۲
۳. اختلال در گذاشتن سرکش و نقطه..... ۱۷۲
۴. کج نویسی..... ۱۷۳
۵. نامرتب نویسی..... ۱۷۳
۶. پررنگ نویسی یا پرفشار نویسی:..... ۱۷۲
- پرفشار نویسی و شکستن نوک مداد:..... ۱۷۱
- راهکار درمانی پرفشار نویسی:..... ۱۷۴

- راهکارهایی برای اصلاح مشکلات دستخط دانش آموزان (نارسانویسی)..... ۱۷۵
- تشخیص نارسانویسی مستلزم توجه به این مراحل است:..... ۱۷۸
- معرفی سایت آموزشی کارا فکر:..... ۱۷۹
- فعالیت های مهم ما در سایت آموزشی کارا فکر:..... ۱۸۱
- معرفی محصولات آموزشی سایت کارا فکر:..... ۱۸۱
- بخشش از رزومه بهروز آیرملوی :..... ۱۸۳
- علت انتخاب این نوع تپ:..... ۱۹۰

مقدمه:

همه ی کودکان نابغه به دنیا می آیند این ما هستیم که در شش سال اول زندگی توانایی ها و استعداد آنها را می کشیم از معلم و مدرسه انتظار داریم روی فرزندمان معجزه ای انجام دهد!!

باک منیستر فولر

در کلاس درس بارها شاهد این ماجراهای تلخ بودم، دانش آموزی در موقع املا نوشتن می گفت: آقا من عقب موندم... باز تکرار کنید! یکی دیگر می گفت: آقا انگشتانم درد می کند! و یا می دیدم دانش آموز مداد را درست نگرفته است! و یا یکی بدخط و ناخوانا می نوشت، و...

متأسفانه به عنوان یک آموزگار و خط مقدمی عرصه ی تعلیم و تربیت‌بارها شاهد این ماجرای تلخ در مدارس هستم، هر سال بر تعداد دانش آموزانی که به نوعی در نوشتن مشکلاتی دارند، زیادتر می‌شود؛ و این امر خیلی از معلمان و اولیا و خود دانش آموزان را نگران کرده است، و همین ضعف دانش آموزان، که بیشتر در دوره ی اول ابتدایی (اول تا سوم ابتدایی) به چشم می‌خورد، بر اعتماد به نفس، و انگیزه ی تحصیلی دانش آموز تاثیر منفی داشته و اگر به موقع، و با آگاهی برای حل آن اقدام نشود مشکلات یادگیری دیگری را به وجود خواهد آورد، که هر چه زمان بگذرد حل آن پیچیده و زمان‌بر خواهد بود.

در مراکز تربیت معلم و مراکز دوره های ضمن خدمت فرهنگیان، اطلاعات خاصی در رابطه با برخورد معلمان با دانش آموزانی که به نوعی با مشکل خواندن و نوشتن مواجه هستند داده نمی‌شود، و ریا هم از معلم و مدرسه این انتظار را دارند که مشکلات خواندن و نوشتن فرزندشان در خود مدرسه و معلم مربوطه حل شود اما واقعیت این است که متأسفانه امروزه دخالت حرفه‌ای و موثر و کارآمد نسبت به این مسایل از طرف مدارس دولتی یا غیر دولتی صورت نمی‌گیرد و همین عامل مشکلات یادگیری و حتی مشکلات رفتاری، روحی و عاطفی دیگری را به وجود می‌آورد، و در حالی که بسیاری مشکلات نوشتن دانش آموزان (اعم از عادات بد و نادرست گرفتن مداد، کندنویسی، بدخطی، راست نویسی، کندنویسی و...) در همان دوران پیش دبستانی و اول تا سوم ابتدایی با تزریق واحدهای هدفمند و موثر قابل حل می‌باشد.

پس بهتر است هم اولیا و هم معلمان نسبت به این مشکلات حساس باشند و

این کتاب به زبانی ساده و عام فهم تالیف گردیده است، و اولیا و معلمان، با مطالعه ی این کتاب می توانند بسیاری از مشکلات نوشتن (مهارت فیزیکی نوشتن) را در دانش آموزان حل نمایند.

این کتاب توسط فردی تالیف گردیده است، که کارنامه ی موفقی در برنامه های اجرایی دارد، ایشان مولف کتاب دیگری، به نام **کتاب «نسخه های شفاهی یاد آوری»** در موضوع مهم خواندن و نوشتن، سی سال آموزگاری، مطالعه و تحقیق سفر کشورهای خارجی و کسب تجارب موفق معلمان خارج از ایران، صاحب ایده ها و راهکارها بسیار جالب و کاربردی، طراحی و ساخت یک ابزار کمک آموزشی مرشداتوری، تهیه ی فیلم های آموزشی، مدیریت سایت آموزشی www.kurafekr.com و برگردان کننده ی دوره های تخصصی، در افزایش توانمندی های حرفه ای از ابتدایی در شهرهای مختلف ایران می باشند.

واقعیت های تلخی که من را وادار کرد تا، این کتاب بنویس / فیلم آموزشی تولید کنم و مداد نویی طراحی کنم و بسازم و همچنان...!

✓ در کلاس اول ابتدایی تدریس می کردم هر سال بر تعداد دانش آموزانی که به نوعی در مداد گرفتن، و مهارت فیزیکی نوشتن، مشکلات داشتند افزوده می شد، و این من را نگران می کرد، و البته با مطالعه و کسب اطلاعات از منابع مختلف، و تشکیل جلسات با اولیای دانش آموزان، سعی می کردم این مشکل دانش آموزان را حل نمایم.

✓ اما متوجه شدیم دانش آموزانی که به نوعی در نوشتن مشکلاتی داشتند

بر اثر بی توجهی والدین و مربیان پیش دبستانی این مشکلات را با خودشان به پایه‌ی اول آورده بودند و اگر ما هم توجه نمی‌کردیم، رفته رفته این مشکلات بیشتر می‌شد همواره این مشکل را تا پایه‌های بالاتر با خودشان یدک می‌کشیدند!

✓ بسیار، راولیای دانش آموزان فکر می‌کردند که درست گرفتن مداد زیاده‌تر است و خودشان را مسئول نمی‌دانستند! و تصورشان این بود که تمام این مسئولیت‌ها بر دوش معلم و مدرسه هست!! و با گذشت زمان حل می‌شود!!

✓ دانش آموز اولی را دیدم که با انگیزه و اعتماد به نفس به کلاس آمده، اما با گذشت چند روز، معلم برایش متوجه ضعف نوشتن خودش می‌شد و خنده‌ها و شادابی این کودک، به زودی تبدیل یاس و ناامیدی می‌شد، چون کودکان در این سن بسیار حساس هستند و اولین سال تحصیلی برایشان مهم و حیاتی هست، بنابراین باید متناسب با سبک زندگی و نیازها وجود داشته باشد تا معلم با همکاری والدین، در اسرع وقت و به صورت اورژانسی این مساله را حل نمایند، و البته برای حل این مشکلات نوشتن، باید اطلاعات کامل هم معلم و هم اولیای دانش آموز داشته باشند. تا آگاهانه و مسلط برای حل این مشکل اقدام نمایند.

✓ در ضمن تناقضی در دو نوع خط در کتاب فارسی ما متأسفانه مشاهده می‌شود،

کتاب در پی آموزش خط نسخ و نستعلیق و شکسته است در حالی که ابتدا باید درست

نویسی را یاد بگیرند بعد زیبا نویسی را!!

✓ کار اشتباه کتاب درسی مانند این است که: «هنوز نوزاد راه رفتن بلد نیست،

انتظار داریم از دیوار مانند گربه بالا رود!!»

✓ امروزه به دلیل تغییر بافت زندگی شهری و آپارتمان نشین شدن

کودکان، شسته و رفته شدن کوچه ها و خیابان ها، محدود شدن فضای بازی

و فقر حرکتی کودکان، کاهش شدید فضاها و محیط طبیعی، جایگزین شدن

آلترناتواری ها، خانه های لوکس به جای درخت و میدان خاکی فوتبال، تک

فرزندی خانواده ها و کمبود کودک در کوچه ها، نبود بازی های گروهی

سنتی، حتی دیدن، بارکینگ شدن کوچه ها و کوچک شدن محل بازی

کودکان و حسب و دهرها به دزدگیر و خانه ها به دوربین کنترل، به قول یکی

از دوستان: «یک دست خازنی نمی توان از کوچه ها جمع کرد و باهاش بازی کرد!!» و

در واقع کودکانی که به نوعی، دست ورزیده و تحرک کمتری دارند علاوه بر

این که مشکلاتی در زیرساختهای (بیماری) (زود رنجی، مغرور شدن، ضعف

شدید در مهارتهای اولیه زندگی و...) دارند با مشکلات نوشتن و مداد گرفتن

هم دست و پنجه نرم می کنند.

✓ متأسفانه در کشور ما بیشتر بیماری ها و اختلالات یادگیری به صورت پنهان

می مانند، چون نه مدرسه، ساز و کار علمی و عملی را دارد که تشخیص اختلال و ضعف

یادگیری دانش آموز را تشخیص بدهد، و نه نیروی متخصص آموزشی در مدرسه

وجود دارد!! و حتی در بسیاری از شهرهای ما متخصص و مشاوران یادگیری وجود

ندارند! و واقعا این یک ضعف بزرگ برای نظام تعلیم و تربیت ماست!! فضای خالی

باید هوشمندانه و اورژانسی پر شود.

✓ به جای این که معلمان مراکز اصلاح یادگیری به مدارس بیایند، کارها برعکس شده است، و دانش آموزان از دوستانشان و فضای مدرسه جدا شده و به فضاهای خشک و بی روح و فردی این مراکز می‌روند! که متأسفانه این جداشدن ها اثرات روحی نامطلوبی بر روی دانش آموزان می‌گذارد که جبران ناپذیر هست و به جای این که مشکلات حل شود بر مشکلاتش افزوده می‌شود.

✓ چه کسی، چه نهادی، مسئول تشخیص و حل مشکلات یادگیری دانش آموزان هست؟

✓ چرا برای دوره ابتدای که حساس ترین و مهم ترین دوره ی زندگی انسان هست، مشاوره تعریف نشده است؟!

✓ در قرن ۲۱ مشکلات یادگیری پیچیده تخصصی شده اند و تنها معلم ابتدایی نمی‌تواند هم تدریس کند، هم دانش را (آن هم از نوع ابتدایی) را مدیریت کند، و تازه بیاید مشکلات یادگیری دانش آموزان را تشخیص دهد و یا برای درمانش اقدام نماید؟! هر چند که آموزگاران واکار عاشق ما این کارها را هم انجام می‌دهند! ولی واقعیت این است که گام نهادن در این عرصه سواد، مطالعه، تجارب و زمان و روحیه ی خاصی را می‌طلبد که تنها یک آموزگار آن هم در ساعت رسمی و محدود مدرسه کمی مشکل می‌باشد. به اعتقاد اینجانب مشکل دانش آموز باید در همان مدرسه باید حل و فصل گردد و اگر شدیدتر بود، به مراکز تخصصی آن هم اگر واقعا تیم حرفه ای خوبی داشته باشند ارجاع داده شود. این دردی است که سالها من را آزرده است و اشک چشمان دانش آموزانی را دیدم که از دوستانشان جدا می‌شدند و

به مراکز دیگر می‌رفتند در حالی که با توانمند کردن معلم خود دانش آموز می‌توان آن مشکل را حل کرد.

✓ گریه های دانش آموزان و مادرانشان را می‌دیدم که فرزندانسان به مشکلات روحی شدیدی مبتلا شده بودند! چون دانش آموز کلاس اول یا دومی که تازه با در و دیوار و کادر مدرسه تازه می‌خواست انس پیدا کند باید در کلاس و کلاس احضار و جدا می‌شد!! این کار و این فرایند، نه انسانی است، نه منطقی هست و نه انسانی هست! باید مشاوران ابتدایی فعال شوند، باید معلمان ما به توانمندی های حرفه ای هرسال با دوره های ضمن خدمت ما تعلیم منوری مسلط شوند. باید به ابتدایی بیشتر از همه ی پایه ها بها و ارزش داده شود، چرا که کل شخصیت یک انسان در دوره ی ابتدایی شکل می‌گیرد، که پنج ساله کشور ژاپن، سنگاپور و بسیاری از کشورهای اروپایی و بیشتر در آموزش و پرورش انجام داده اند و می‌دهند اما اینجانب به عنوان یک آموزگار سی ساله متأسفانه باید اعتراف کنم که: مدارس ما در شاداب سازی، یادگیری فعال، خلاق، تحرک و اشتیاق به آموختن، و آینده بسیار ضعیف می‌باشند چرا که غول و جانوری وحشتناکی به نام «کنکور» وجود دارد که بعد از دوازده سال تلاش، انسانیت، عشق و عاطفه برایش اصلا معنی و مفهومی ندارد!! و فرمول ریاضی مهم تر از انسانیت و مهربانی هست! چون اصلاً سیستم ارزشیابی ایران بر اول ابتدایی تا دیپلم فقط و فقط حافظه و میزان انبار کردن را می‌سنجد نه انسانیت، عشق، محبت و مهربانی را! واقعاً چرا؟؟!!

✓ حالا امروزه به همین علت با مشکلات محیط زیستی، زناشویی،

کمبود مطالعه، اسراف، پرخاشگری، بی مسئولیتی، و... روبرو هستیم.

✓ بهتره نگوییم این بحث ها به خواندن و نوشتن مربوط نمی شود! اتفاقا

خیلی هم مربوط هست، چرا که آن خواندن و نوشتنی هم که برای ترویج و

در خدمت انسانیت و محبت نباشد هیچ فایده ای ندارد.

✓ درس و وظیفه ی قانونی در قبال این دانش آموزان دارند؟

✓ چه بسته ی تشویقی از نظر مالی یا معنوی در قبال معلمانی که خارج از

وظایف قانندی حرسان با این دانش آموزان کار می کنند وجود دارد؟!!

✓ چه کسی مسئول تداوم مهارتهای حرفه ای معلمان هست؟

✓ چرا دوره های ضمن خدمت معلمان تبدیل به دوره های

مجازی بی اثر و تهی شده است؟ چه کسی مسئول بیسواد کردن معلمان

هست؟

✓ چرا ارتباط حضوری، گردهمایی، تعاملات سازنده و محسوس مستقیم در

دوره های ضمن خدمت، جای خودش را به دوره های مجازی بر آن هم

محتوای غیر مرتبط و با سوگیری خاصی، داده است؟!! (متاسفانه آثار مطالعات

در بین معلمان پایین هست و تنها این دوره های ضمن خدمت می توانستند

پوششی بر این نیازها باشند که آن هم به دلایل نامعلومی حذف شده است!

✓ تاثیرات جبران ناپذیر این فرایند اشتباه را فرزندانمان متحمل خواهند

شد.

✓ همه ی ما در قبال این دانش آموزان مسئولیم، بهتره به خودمان بیاییم و

با فعال کردن اتحادیه های علمی معلمان و دخالت دادن نظرات خط
مقدمی های تعلیم و تربیت (معلمان داخل کلاس ها) در تصمیم گیری خرد و
کلان تعلیم و تربیت، گامهای عملی و امیدبخش را در عدالت آموزشی،
یادگیری بهتر همه ی دانش آموزان برداریم.

✓ معلمی که سی سال خدمت کرده و رفته رفته ساییده شده و تبدیل به
درانها شده و کلی تجارب علمی و عملی دارد، بازنشستش کرده و خانه
نشستن کنیم. کلیدهای موفقیتش را با خودش به خاک می برد!!

✓ چرا مراکز جذب ایده و افکار معلمان وجود ندارد؟!!

✓ چرا معلمان در شورای عالی فرهنگی و شورای عالی آموزش و پرورش
نماینده ای ندارند؟

✓ چه کسی نماینده ی افکار علمی معلمان در تصمیم گیری های
آموزشی، تربیتی و فرهنگی جامعه است؟

✓ ما معلمان هم نماینده ی دانش آموزانم را ولیم، و قطعاً مشارکت
همه ی قشرها در تصمیم گیری ها، اعم از کیف کتاب، برنامه ریزی درسی و
آموزشی بسیار می تواند موثر باشد.

✓ چرا برنامه های نقد کتاب های درسی، سیستم برنامه ریزی درسی و
آموزشی را در رسانه ها با حضور معلمان انجام نمی دهید؟!

✓ این دانش آموزان چشم به تصمیم های امروز ما دوخته اند بیاییم با
مشارکت همه ی سلاقی و افکار کشورمان را بسازیم.

✓ ما همه پاسخگو و مسئولیم، ما در قبال محیط زیست، حقوق شهروندی،